

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет (м. Луцьк)
Університет національного і світового господарства (м. Софія, Болгарія)
Політехнічний інститут Браганси (м. Браганса, Португалія)
Старопольська Вища Школа в Кельце (м. Кельце, Республіка Польща)
Інститут туризму, підприємництва і сервісу (м. Душанбе, Республіка Таджикистан)
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України (м. Київ)
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (м. Київ)
Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України (м. Луцьк)
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ЛНТУ (м. Луцьк)
Волинська обласна громадська організація «Перспективи Волині» (м. Луцьк)
Європейський аналітичний центр (м. Київ)

25 травня 2024 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛКОВОГО,
КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Тези доповідей XVI Міжнародної науково-практичної конференції

**MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF
ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE
MANAGEMENT**

Abstracts of the XVI International Scientific Conference

Випуск 16

Відділ іміджу і промоцій ЛНТУ
Луцьк – 2024

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Луцького національного технічного університету,
протокол № 12 від 25.06.2024 р.*

Редакційна колегія: головний редактор – д.е.н., професор *Вахович І.М.* (Україна); **відп. редактори** – д.е.н., професор *Лютак О.М.* (Україна); д.е.н., професор *Ковальська Л.Л.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна), д-р, професор *Башева С.А.* (Болгарія); д-р, професор *Гжегож Зажонц* (Польща); д-р, професор *Луїс Фролен Рібейро* (Португалія); д.е.н., к.е.н., професор *Бабіч І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Гаврилук О.О.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Карімов Б.Х.* (Таджикистан); д.е.н., професор *Кузьмак О.І.* (Україна), к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нагірська К.С.* (Україна); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Тлущкевич Н.В.*; к.е.н., доцент *Чудовець В.В.* (Україна)

С 78 **Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством:** матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції (25 травня 2024 р). відп. ред. О.А. Нужна. Вип. 16. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2024. 240 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на XVI Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством», що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету бізнесу та права Луцького національного технічного університету у травні 2024 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методологічні передумови гармонізації системи фінансового обліку та звітності; управлінський облік і контроль через призму філософії конструктивізму; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; оптимізацію оподаткування діяльності суб'єктів господарювання; малий бізнес: регіональні і галузеві особливості; сучасні проблеми та перспективи розвитку економічного контролю; цифровізацію обліку, контролю, аудиту та оподаткування: нові можливості та перспективи розвитку; проблеми обліку, контролю і аналізу: інституціональний аспект; економіко-математичне моделювання в обліково-аналітичних системах; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки; грантрайтинг та управління проектами в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку

Для науковців, аспірантів, здобувачів і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, оподаткування, контролю, аналізу та аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Сафарова А. Т. Особливості виправлення помилок у податковій звітності	194
Свинаренко Т.І., Гаврікова А.В. Особливості розвитку соціального підприємства в Україні	197
Сичук С.М. Нарахування амортизації основних засобів в умовах воєнного стану: проблеми та аспекти	200
Стригіна О.А., Дирда В.О. Використання нелінійних економіко-математичних методів та моделей для управління народним господарством	203
Талах В.І. Фінансове забезпечення підприємства: економічна сутність та види	205
Талах Т.А. Методичні основи здійснення контрольних заходів	208
Талах Т.А., Кесарелі А.М. Наукові підходи до трактування поняття «фінансовий стан» підприємства	210
Талах Т.А., Шийка М.О. Економічна аналітика розвитку будівельної індустрії України	213
Ткаченко О.В., Бондар О.С. Особливості хмарних технологій для бізнесу	216
Ткачук І.М. ФОП чи найманий працівник	219
Тлучкевич Н.В. Ризик-орієнтований підхід в процесі бюджетування	223
Тлучкевич Н.В., Король П.С. Управлінський аспект організації обліку собівартості послуг	226
Ходзицька В.В. Принципи звітності: крок до якості звітності у сфері сталого розвитку	228
Чудовець В.В. Удосконалення обліку власного капіталу господарських товариств	232
Шевчук В.О. Вплив глобалізації на формування людського потенціалу	236

ОСОБЛИВОСТІ ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК У ПОДАТКОВІЙ ЗВІТНОСТІ

Складання та подання податкової звітності є обов'язком кожного платника податків - суб'єкта господарювання. Платники податків зобов'язані за кожен звітний період, в якому виникають об'єкти оподаткування або показники для декларування, подавати податкову звітність щодо кожного податку чи збору, платником якого вони є.

Податкова звітність – це звітність, що містить інформацію про податкові зобов'язання підприємства за видами податків та зборів. До податкової звітності належить податкова декларація, розрахунок, звіт відповідно до положень ст. 46 цього Кодексу [1, с. 51].

Податкова звітність подається за звітний період у встановлені Податковим кодексом України строки до контролюючого органу, в якому перебуває на обліку платник податків.

Помилки при складанні податкової звітності трапляються, основне для платника податків їх вчасно виявити та правильно виправити. Залежно від виду податку чи збору, за яким складено податкову звітність, існують спільні та відмінні способи виправлення помилок у податковій звітності.

Право на виправлення помилок, допущених у минулих звітних (податкових) періодах, та порядок внесення змін до податкової звітності передбачено статтею 50 Податкового кодексу України [2].

Спільними способами виправлення помилок для різних видів податкової звітності є подання декларації з позначкою «Звітна нова» або «Уточнюючого розрахунку».

Варіант виправлення помилки через декларацію «Звітна нова» обмежений, тому що у цей спосіб помилку можна виправили лише до закінчення граничного строку подачі декларації. Такий спосіб передбачає використання звичайної форми податкової звітності. У правому верхньому кутку податкової звітності ставимо позначку «Звітна нова» та переносимо всі дані з помилкової звітності, але вже без помилки. Звітний податковий період залишається той самий. Тобто

«Звітна нова» – це декларація, яка заповнена так, як і мала б бути заповнена спочатку, без помилки. Даний спосіб підходить для виправлення помилок і у додатках до податкової звітності. Однак подавати у будь-якому випадку треба весь пакет – декларацію та всі потрібні за її вмістом додатки, навіть якщо в них помилку й не виправляли, до закінчення граничного терміну звітування за такий період.

«Звітних нових» декларацій можна подавати безліч до закінчення граничного терміну подання такого виду податкової звітності, оскільки щодо декларацій у такому випадку діє принцип «правильна – остання подана». Попередня декларація просто анулюється. По останній поданій декларації й сплачується зобов'язання до бюджету [3].

Ще одним варіантом виправлення помилок у податковій звітності є подання уточнюючого розрахунку. Однак цей розрахунок складається та подається після закінчення граничного терміну подання такого виду податкової звітності за формою чинною на час подання уточнюючого розрахунку. Платник податків має право не подавати уточнюючої, якщо уточнені показники відображатимуться у наступній податковій декларації.

Відповідно до Податкового кодексу України, якщо платник податків, який самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів (крім випадку коли платник перебуває на плановій чи позаплановій перевірці), зобов'язаний:

а) або надіслати уточнюючий розрахунок і сплатити суму недоплати та штраф у розмірі трьох відсотків від такої суми до подання такого уточнюючого розрахунку;

б) або відобразити суму недоплати у складі декларації з цього податку, що подається за податковий період, наступний за періодом, у якому виявлено факт заниження податкового зобов'язання, збільшену на суму штрафу у розмірі п'яти відсотків від такої суми, з відповідним збільшенням загальної суми грошового зобов'язання з цього податку [4].

Щодо уточнюючого розрахунку, то його форма і методика складання за різними видами податків і зборів має певні відмінності.

Платники податку на доходи фізичних осіб – податкові агенти подають до контролюючого органу Податковий розрахунок сум

доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску. Це об'єднана звітність з податку на доходи фізичних осіб, військового збору та єдиного соціального внеску. Щодо виправлення помилок у такому Податковому розрахунку, то зазначимо наступне: звітність, яка була прийнята і яку потрібно відкоригувати, залишається чинною на момент виправлення помилки. Правило, за яким кожний наступний звіт замінює попередній, з Податковим розрахунком не працює. Виправити помилки у прийнятому звіті можна як у межах звітного періоду, так і поза його межами. Корируюча звітність повинна містити лише ті додатки, в яких проводиться коригування. «Звітний новий»/«Уточнюючий» Податковий розрахунок повинен містити інформацію лише за рядками з показниками або сумами, які уточнюються. Порядок заповнення «Звітнього нового» та «Уточнюючого» Податкових розрахунків при коригуванні сум або реквізитів є однаковим.

Щодо декларації з податку на прибуток, то існує три способи виправлення помилок, якими можуть скористатися платники податку. Це зокрема, подання декларації із позначкою «Звітна нова»; складання Додатка ВП до поточної декларації (під поточною мається на увазі декларація, яка подається за звітний період, який є наступним за періодом, у якому виявили помилку); подання уточнюючої декларації.

На відміну від інших податків, для податку на додану вартість розроблена спеціальна форма уточнюючої декларації – уточнюючий розрахунок. Його будова нагадує Декларацію з ПДВ, але містить не тільки уточнені (виправлені) показники, але ще й показники, які уточнюються. Вони повторюють значення відповідних рядків помилкової Декларації з ПДВ; різницю між виправленими та помилковими показниками. Якщо при додаванні таких різниць виходить недоплата ПДВ, то вона має бути сплачена до подачі уточнюючого розрахунку. Уточнюючий розрахунок до Декларації з ПДВ передбачає внесення лише цифр. У ньому немає можливості подати пояснення щодо причин помилки та інші доповнення. Це відрізняє Уточнюючий розрахунок до Декларації з ПДВ від інших уточнюючих декларацій.

Отже, основними способами виправлення виявлених помилок у податковій звітності є подання декларації з позначкою «Звітна нова»

до закінчення звітного періоду або «Уточнюючого розрахунку», якщо помилку виявлено після завершення граничного строку подання для такої звітності.

Література

1. Сафарова А., Кулинич М., Скорук О., Матвійчук І. Податкова звітність: сутність та порядок складання. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. № 4 (36). С. 47–56. DOI:<https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-04-47-56>.
2. Зробили помилку у звіті до податкової: як виправити? URL: <https://sumy.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/592440.html>
3. Онищенко В. Виправлення помилок в декларації з ПДВ. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/7441-як-заповнити-уточнюючий-розрахунок-z-pdv>
4. Податковий кодекс: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

УДК 334.72

Свинаренко Т.І., к.е.н., доцент
Гаврікова А.В., к.е.н., доцент
Донбаська державна машинобудівна академія,
м. Тернопіль-Краматорськ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Соціальна політика є складовою частиною внутрішньої політики держави та вирішальною мірою залежить від стану економіки країни. Більшість змін соціальної політики в нашій державі сьогодні мають на меті адаптувати соціальну політику держави до нових реалій, пов'язаних з появою значної кількості внутрішньо переміщених осіб та біженців, стрімким поширенням бідності та розширенням кількості вразливих категорій населення. Станом на кінець 2023-го року в Україні нараховувалося 4,9 млн внутрішньо-переміщених осіб та 3 млн людей з інвалідністю [1]. З часом числовразливого населення, нажаль, зростатиме і всі ці люди потребуватимуть роботи, соціалізації та реінтеграції у суспільство. Одним із ефективних інструментів для розв'язання подібних проблем є соціальне підприємництво, яке дозволяє не лише створити критично важливі робочі місця, але й здійснює загальний позитивний вплив на економіку країни та життя суспільства через свої соціальні ініціативи.

*XVI Міжнародна науково-практична конференція
(м. Луцьк, 25 травня 2024 р.)*

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет (м. Луцьк)
Університет національного і світового господарства (м. Софія, Болгарія)
Політехнічний інститут Браганси (м. Браганса, Португалія)
Старопольська Вища Школа в Кельце (м. Кельце, Республіка Польща)
Інститут туризму, підприємництва і сервісу (м. Душанбе, Республіка Таджикистан)
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України (м. Київ)
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (м. Київ)
Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
(м.Луцьк)
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ЛНТУ (м. Луцьк)
Волинська обласна громадська організація «Перспективи Волині» (м. Луцьк)
Європейський аналітичний центр (м. Київ)

**МАТЕРІАЛИ XVI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та
аналітичного забезпечення управління підприємством»**

Друкується в авторській редакції
Комп'ютерний набір та верстка: Тетяна Талах

Підписано до друку 25.06.2024 р.
Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний.
Ум. друк. арк 7,75. Обл. вид. арк. 7,50. Тираж 30 пр.

Друк ВІП ЛНТУ
Свідоцтво Держкомтелерадіо України ДК №4123 від 28.07.2011 р.
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75, тел.: (0332) 74-61-02
e-mail: rvv_lntu@ukr.net

Матеріали опубліковані за результатами XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством». Луцьк: ЛНТУ, 2024. 240с.

У збірнику представлені матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством». Призначений для науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів вищої освіти, практиків

